

I Aarhus er karrierelæring en del af almindannelsen

Karrierelæring kan dæmpe det præstationspres, som mange elever i gymnasiet oplever, mener vejlederne Peter Kennebo og Sofie Reimick og uddannelsesleder Anders Ølsgaard Larsen fra Aarhus Katedralskole.

Karrierelæring handler ikke kun om uddannelse og erhverv, men også om værdier og valg i livet generelt. Sådan er tilgangen til det nye reformkrav på Aarhus Katedralskole. Det har mindsket lærernes skepsis, siger vejledere og uddannelsesleder.

Interview_   **Dato_** 27. jan 2018

Tekst_ Tina Rasmussen   **Foto_** Jesper Voldgaard

Kommer det til at lykkes, kan det være med til at dæmpe det præstationspres, som mange gymnasieelever oplever.

Sådan lyder meldingen fra Aarhus Katedralskole, hvor man ligesom på landets øvrige gymnasier har skullet finde ud af, hvordan man vil arbejde med karrierelæring.

Begrebet, der er et krav i den nye gymnasiereform, betyder, at lærerne ikke kun skal fokusere på elevernes faglige udbytte, men også gøre dem bedre til at træffe valg om videregående uddannelse og karriere.

I første omgang fik skolens vejledere til opgave at finde en model for, hvordan arbejdet med karrierelæring skulle foregå i grundforløbet. De har valgt at se det nye begreb som en del af almindannelsen.

”Derfor har vi fokus på, at eleverne lærer at træffe valg og reflektere over dem – ikke kun i forhold til uddannelse og erhverv, men også i livet generelt,” fortæller vejleder Peter Kennebo.

I starten var mange af skolens lærere skeptiske over for karrierelæring.

Uddannelsespolitik

Undervisning

Ungdomskultur

Karrierelæring

Gymnasiereform 2016

Fakta om karrierelæring

- Ifølge aftaleteksten om reformen ”skal elevernes karrierekompetencer styrkes. Karrierelæring skal forankres i det daglige arbejde med fagene, når det er relevant i forhold til at opfylde de faglige mål. Eleverne skal opnå indsigt i fagernes anvendelse i det omgivende samfund, så de får konkrete erfaringer med faget i praksis”.
- Ifølge lov om de gymnasiale uddannelser skal undervisningen indeholde ”forløb og faglige aktiviteter, der styrker elevernes evne til at håndtere valg og overgange i uddannelsessystemet”. Eleverne skal opnå ”viden om og erfaringer med fagernes anvendelse, der modner deres evne til at reflektere over egne - muligheder og at træffe valg om egen fremtid i et studie/karriereperspektiv og et personligt perspektiv”.
- Kravet om, at der skal arbejdes med elevernes karrierekompetencer, er skrevet ind i alle læreplaner, men på vidt forskellige måder.

Kilde: Undervisningsministeriet

Det har været vigtigt for os at få afdramatiseret begrebet.

SOFIE REIMICK, VEJLEDER
AARHUS KATEDRALSKOLE

”Dels er det en ekstra opgave, lærerne har fået pålagt, dels kræver det, at man indgår i en anden dialog med eleverne, end man plejer. Derfor har det været vigtigt for os at få afdramatiseret begrebet. Vi har vendt og drejet det og forsøgt at tilpasse det til os,” siger vejleder Sofie Reimick.

De to vejledere oplever, at en del lærere har stejlet – og stadig gør det – på grund af selve betegnelsen ”karrierelæring”.

”Det lugter af målstyring og effektiviseringssamfund. Men der er masser af fornuft i det, når man kigger nærmere efter. Eleverne kommer til at forholde sig til egne værdier og drømme. Det øger deres eksistentielle dannelse – og derudover får de en større generel viden om uddannelsessystemet,” siger Peter Kennebo.

I ledelsen er man godt klar over, at lærerne har fået endnu en opgave i en tid, hvor de i forvejen er pressede af nedskæringerne.

Karrierelæring har ikke én bestemt form. Der er plads til fortolkninger.

ANDERS ØLSGAARD LARSEN, UDDANNELSESLEDER
AARHUS KATEDRALSKOLE

”Vi skal huske, at karrierelæring ikke har én bestemt form. Der er plads til fortolkninger. Det er vigtigt, at vi finder en måde at arbejde med det, som giver mening her på skolen,” siger uddannelsesleder Anders Ølsgaard Larsen.

Kontaktlærernes opgave

Til hver klasse i grundforløbet har skolen valgt at knytte et grundforløbsteam bestående af tre lærere. De har hver været kontaktlærer for 8-10 elever. Det har været kontaktlærernes opgave at arbejde med karrierelæring.

Øvelserne har især handlet om at gøre eleverne bevidste om deres faglige interesser, styrker og svagheder og få dem til at reflektere over deres valg af studieretning.

”Vi mener, at det at træffe et valg skal gøres med en voksen på sidelinjen. Derfor har vi valgt kontaktlærerordningen,” forklarer Sofie Reimick.

Projekt om karrierelæring

- Aarhus Katedralskole er sammen med Aarhus Tech, Århus Statsgymnasium, Herning Gymnasium og Marselisborg Gymnasium med i et toårigt projekt med titlen At mestre valget – karrierelæring i ungdomsuddannelserne.
- Studievalg Østjylland og Studievalg Midt- og Vestjylland er også en del af projektet.
- Uddannelsesforsker Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning ved Aalborg Universitet, der er ekspert i karrierelæring, er tilknyttet som sparringspartner.
- Projektet er støttet af Region Midtjylland.

Eleverne har snuset til forskellige studieretninger, beskæftiget sig med det at træffe et valg ud fra en mere eksistentiel vinkel og interviewet forskellige voksne om deres uddannelses- og karrierevej. De har også forholdt sig til, hvad der er vigtigt for dem i en videregående uddannelse, og skrevet en jobannonce til deres drømmejob om 15 år.

Formålet har været at afdramatisere og nuancere elevernes tanker og fremtidsforestillinger. Mange elever er i dag på evig jagt efter 12-taller. De tror, at hele deres fremtid afhænger af, hvilke karakterer de får, og at et enkelt forkert valg vil ødelægge alt, forklarer de to vejledere.

Karrierelæring kan være med til at modvirke den bekymringskultur og det præstationsfokus, der er.

*PETER KENNEBO, VEJLEDER
AARHUS KATEDRALSKOLE*

”Det gode liv, som de stræber efter, er i deres øjne lig med høje karakterer. Karrierelæring kan være med til at modvirke den bekymringskultur og det præstationsfokus, der er,” siger Peter Kennebo.

”Mange elever tror fejlagtigt, at uddannelse og karriere skal være en snorlige vej,” supplerer Sofie Reimick.

Usikkerhed over for rollen

I grundforløbet har der været afsat fire blokke til arbejdet med karrierelæring og to blokke til individuelle evalueringssamtaler.

Vejlederne har holdt et kursus for at gøre deres kolleger parat til opgaven. De har også udarbejdet et katalog med øvelser og en samtaleguide til evalueringssamtalerne.

”Vi har prøvet at gøre det så nemt for lærerne som muligt. Vi har været meget bevidste om, at der har været en usikkerhed over for den nye rolle,” siger Peter Kennebo, og Sofie Reimick tilføjer:

”Det har også været vigtigt at få slået fast, at man som kontaktlærer ikke er garanten for, at eleverne træffer det rigtige studieretningsvalg.”

Størstedelen af eleverne har været begejstrede for grundforløbet, inklusive karrierelæringsaktiviteterne, fortæller de to vejledere. Hovedparten af kontaktlærerne har også sluppet deres skepsis, vurderer de.

”Alle kontaktlærerne har været glade for at komme tæt på en mindre gruppe elever og har syntes, at øvelserne har været lette at gå til. Nogle har syntes, at der var for mange øvelser, men det var jo faktisk også bare et forslag, vi kom med,” siger Peter Kennebo.

”Men selvfølgelig har det været hårdt, fordi der jo også har været mange andre nye opgaver med reformen,” siger Sofie Reimick.

”Og der er da også nogle, der har følt sig uden for deres komfortzone, og andre har syntes, at det har lugtet for meget af efterskole, og det er helt fair,” tilføjer Anders Ølsgaard Larsen.

Lagt ud til faggrupperne

Ifølge reformen skal arbejdet med karrierelæring være en del af alle fag. Det bliver næste skridt på Aarhus Katedralskole.

”Vi skal have det integreret i undervisningen, så det ikke bliver et satellitbegreb til det faglige, og det bliver en udfordring,” siger Anders Ølsgaard Larsen.

Arbejdet med at få det ind i fagene er lagt ud til faggrupperne.

”Nogle er kommet ret langt, andre skal først til at tage hul på det,” fortæller Sofie Reimick.

Ifølge de to vejledere og uddannelseslederen er det udmærket, at formuleringerne i læreplanerne er meget forskellige, og at mange er ”meget bløde”. Det kan måske stille og roligt få selv skeptikerne til at se meningen med karrierelæring, mener de.

En del aktiviteter, som allerede er fast praksis på skolen, har vist sig at være karrierelæring, selvom man ikke tidligere har brugt den betegnelse – for eksempel virksomhedspraktik og besøg på videregående uddannelser. Det kører skolen videre med.

”Men vi vil gerne have eleverne til at reflektere mere over de ting, de oplever. At de får faktisk viden og information, er ikke nok,” siger Anders Ølsgaard Larsen.

Han nævner, at skolen også har en tradition med at invitere journalister, forfattere, reklamefolk og præster til en skrivedag for alle 1.g'ere.

”Det er ikke noget, vi har opfundet med henblik på karrierelæring, men nu kan vi se, at det passer fint ind,” siger uddannelseslederen.

Men der skal også planlægges helt nye aktiviteter.

”Vi mangler noget, vi centralt kan sætte ind, og som kan være med til at sikre, at der sker en faglig progression i forhold til karrierelæring gennem alle tre år,” siger Anders Ølsgaard Larsen.